

μυστήρευσιν τῆς Σιδύλλης μετ' ἀνακουφίσεως ἀνεκ-
λαλήτου τῆς καρδίας.

— Ἀγαπητὴ μου κόρη, εἶπεν ὁ μαρκήσιος ἀφ' οὗ
ἡ Σιδύλλα ἐτελείωσεν, — διότι ἕως ἐκείνης τῆς στιγ-
μῆς μόνον διὰ θωπειῶν ἢ μειδιαμάτων διέκοψεν αὐ-
τήν, — θέλεις πάντοτε ν' ἀναβῇς τὸν κύκνον· θέλεις
τὸ ἀδύνατον. Τοῦτο θὰ ἦναι φοβοῦμαι, ὁ σκόπελος
τοῦ βίου σου. Ἀναζητοῦσα σήμερον τὴν ἀλήθειαν ἔ-
χεις πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ θὰ ἔχῃς ἔπειτ' αὖτε, ἀνα-
ζητοῦσα τὴν εὐτυχίαν, ὄνειρον τελειότητος εὐγενές
μὲν, ἀλλὰ ρίπτει τὸν ἄνθρωπον εἰς πολλὰς πλάνας
καὶ πολλὰς ἀπάτας. Περὶ τοῦ προκειμένου σὲ λέγω,
κόρη μου, ὅτι θεία θρησκεία, θείως ἐνεργουμένη, εἴ-
ναι ὁ Θεὸς ὑπὸ τῶν ἀγγέλων ὑπηρετούμενος, ὁ οὐ-
ρανὸς αὐτός· ἀλλ' ἡμεῖς ζῶμεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ
τελειότης τῶν θρησκειῶν ἀτελὴ μόνον λατρείαν
δύναται νὰ ἔχῃ, διότι τὴν λατρείαν αὐτὴν ἄνθρωποι
ἐκτελοῦσι. Σκέψαι αὐτὸ, Σιδύλλα, καὶ μὴ ἐγκα-
λῇς τὴν Θεότητα διὰ τὴν ἀσθένειαν ἢ τὴν ἀμάθειαν
τῶν λατρευτῶν αὐτῆς. Δὲν ἐγκρίνω, ἄπαγε, κόρη
μου, τοὺς τύπους ὅλους τοὺς ὁποίους προσλαμβάνει
ἡ εὐσέβεια ἐπὶ τοῦ κόσμου τούτου. Μεταξὺ τῶν τύ-
πων αὐτῶν ὑπάρχουσιν ἀξιόμεμπτοι καὶ ὀλέθριοι μά-
λιστα. Λογίζομαι ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἐπιθυμοῦσι ν' ἀ-
παλλάξωσι τὴν θρησκείαν ἀπὸ τῶν ὑπερμέτρων τε-
λετῶν, ἀπὸ τῶν ὑπερβολικῶν συμβόλων, ἀπὸ τῶν ἀ-
τόπων ἀκκισμῶν, οἵτινες, κατ' ἐμὲ ὥς καὶ κατὰ τὴν
εἰδικὴν σου γνώμην, ἀσχημίζουσι τοὺς καθαρὸς αὐ-
τῆς βωμούς. Εἰς τὴν ἡλικίαν μου ὁ ἄνθρωπος εἶναι
ἀνεκτικώτερος ἢ εἰς τὴν εἰδικὴν σου· ἀργότερα θὰ
ἦσαι δικαιοτέρα ἔχουσα περισσοτέραν ἐπιείκειαν· θὰ
συγχωρῇς πολλὰ εἰς τὰς εἰλικρινεῖς καρδίας, καὶ αὐ-
τὴν τὴν δεισιδαιμονίαν θὰ συγχωρῇς, διότι εἶναι πάν-
τοτε τιμὴ ἀποδιδομένη εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ἐν τού-
τοις, κόρη μου, ὕπαγε νὰ κοιμηθῇς· ὕπαγε νὰ ἀπο-
λαύσῃς καὶ σὺ τὴν ἡσυχίαν τὴν ὁποίαν ἀπέδωκες
εἰς ἡμᾶς.

Ἡ Σιδύλλα ὅμως δὲν ἀνέβη εἰς τὴν λευκὴν τῆς
κλίνην πρὶν ἢ ἐναγκαλισθῇ τὴν μίς Ὀνέιλ καὶ ἀναγ-
γείλῃ αὐτῇ τὰ συμβάντα. Ἡ δὲ μίς Ὀνέιλ ἔδραξεν
εὐθὺς τὴν ἄρπαν τῆς, λυπηρῶς ἐγκατακλεισμένην
ἀπὸ πολλῶν μηνῶν, καὶ μέχρι βαθείας τῆς νυκτός,
αἰολικοὶ ἤχοι ἀναμιγνύμενοι πρὸς τοὺς μινυρισμοὺς
τῶν καταπραῦνθέντων ἀνέμων, ἐξύπνισαν εἰς τὴν
φαντασίαν τῶν κατοίκων τῆς ἐπαύλεως συγκεχυμέ-
νας ἰδέας οὐρανοῦ εὐδαιμονίας, λιμνῶν καὶ σελήνης
ἀπαυγαζούσης.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΠΕΡΙ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ.

(Τίτλος. Ἰδε Φυλλάδ. 340, σελ. 93.)

Ἐκ δὲ τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τῆς Μεγάλης Ἑβδο-
μάδος ἀξιοσημεῖωτοι μοὶ ἐφάνησαν τῶν τριῶν τε-
λευταίων ἡμερῶν, τοῦτέστιν ἡ τοῦ Νιπτῆρος, ἡ τοῦ
Ἐπιταφίου καὶ ἡ τοῦ Ἀγίου Φωτός.

Καὶ ἡ μὲν τοῦ Νιπτῆρος τελεῖται ὡς ἔγγιστα ὅ-
πως καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καθὰ περιέγραψα ἄλλοτε (*).
Εἰς ἱκρίον ὑψηλὸν ἐγνηγερμένον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ ναοῦ
τῆς Ἀναστάσεως πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ νάρθηκος, ἀ-
νέβησαν δώδεκα ἱερεῖς ἐνδεδυμένοι στολὴν, πρὸς
τούτοις δὲ καὶ ὁ σεβάσμιος ἀρχιεπίσκοπος Νεαπό-
λεως. Κατέναντι τοῦ ἱκρίου ἐστήθη ἄμβων με-
ταξὺ ἐλαιῶν, ἀναμιμνησκουσὼν τὸ φερόνυμον ὄρος,
ὅπου διελέχθη τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ πάθους ὁ Ἰη-
σοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν, ἕτερος δὲ ἱερεὺς ἐπανε-
λάμβανε βροντοφώνως ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ἁμβωνος
τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, διηγούμενου τὸν διά-
λογον. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαζωσάμενος ἑαυτὸν λεντίῳ
ἐνίψεν ἐντὸς ἀργυροτεύκτου καὶ ἐπιχρύσου νιπτῆρος
τοὺς πόδας τῶν δώδεκα μαθητῶν, καὶ ἀπομάχας
ἡσπάσθη αὐτούς. Τὰ πλήθη ἦσαν ἀναρίθμητα· πᾶσα
τῆς ἐκκλησίας ἡ περιοχὴ, τὰ δώματα, οἱ θόλοι, τὰ
κωδωνοστάσια, οἱ τοῖχοι, αἱ περίξ οἰκίαι ὑπενέδιδον
εἰς τὸ βάρος αὐτοῦ. Ἐφαίνοντο δὲ καὶ μακρὰν οὐκ
ἐλίγοι ἀνορμήσαντες ὡς Ζακχαῖοι εἰς δένδρων κορυ-
φάς, ὅπως βυθίσωσιν εἰς τὴν αὐλὴν εὐλαβῇ ἢ καὶ
περίεργα βλέμματα.

Τὴν δὲ νύκτα τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, ἐνδυ-
θέντων στολὰς πενθίμους τῶν ἑπτὰ ἀρχιερέων καὶ
πολλῶν ἱερέων καὶ διακόνων, ἀνέβημεν ἀνὰ χεῖρας
ἔχοντες ἀνημμένας λαμπάδας, μετὰ θυμιαμάτων καὶ
ψαλμῶν, εἰς τὸν Γολγοθᾶν μετὰ κόπου διασχίσαν-
τες τοὺς ὄχλους. Ἡ ὥρα τῆς νυκτός, ἡ λαμπρότης
τοῦ θυσιαστηρίου, τῶν φώτων αἱ μαρμαρυγαί, τὸ
μελανεῖμον τῶν ἱερῶν λειτουργῶν, τῶν γυναικῶν ὁ
κοπετός, τῶν Αἰγυπτίων αἱ ἀλλεπάλληλοι ὀλολυγαί,
καὶ πρὸ πάντων τοῦ φοβεροῦ πάθους ἡ ἀνάμνησις
ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη τῆς θείας ἡμῶν
θρησκείας ὁ θεῖος ἀρχηγός, ταῦτα πάντα συνταράτ-
τουσιν ἐκ βάθρων τὴν καρδίαν καὶ καθιστᾷ τὴν τε-
λετὴν ἐκείνην πάσης ἄλλης κατανωκτικωτάτην. Τότε
κληρικὸς τις, ὁ ἱεροδιάκονος καὶ ἐλλόγιμος καθηγη-
τῆς Γρηγ. Παλαμᾶς, παραστὰς ἀπήγγειλε λόγον κα-
τάλληλον· εἶτα οἱ ἀρχιερεῖς καθελόντες μετ' εὐλα-
θείας τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν κατέβησαν βραδυ-
ποροῦντες καὶ κύπτοντες τὰς κεφαλὰς ἀπὸ τοῦ τόπου
τοῦ Κρανίου, καὶ καταβάντες ἀπέθεντο ἐν τῷ τόπῳ
ὅπου ἐνείλιξεν αὐτὸ σινδόνι ὁ ἀπὸ Ἀριμαθείας. Ἐ-

(*) Πανδ. Τόμ. ΙΔ', σελ. 396.

κειθεν δὲ πάλιν ἀραντες ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν Ἅγιον Τάφον, καὶ τρεῖς περιελθόντες κατὰ τὴν τάξιν ἐν λιτανείᾳ περὶ τὸ ἱερὸν *Κουβούκλιον*, εἰσῆλθον εἰς αὐτὸ καὶ ἀπέθεντο τὸ σῶμα ἐπὶ τοῦ λαξευτοῦ μνημείου, ἐν ᾧ πρὸ 1864 ἐτῶν κατέθηκεν αὐτὸ Ἰωσήφ ὁ εὐσχήμων, βουλευτὴς μὲν, ὡς τῆς Ἑλλάδος οἱ βουλευταὶ καὶ πληρεξούσιοι, ἀλλ' ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος.

Καὶ ἡμεῖς ἐθεωροῦμεν μετὰ δακρύων ὡς πάλαι Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσή τοῦ τίθεται.

Καὶ ἡμέρα ἦν Παρασκευὴ καὶ Σάββατον ἐπέφωσκε.

Περὶ δὲ τὴν μεσημβρίαν τοῦ Σαββάτου καταβὰς εἰς τὸν ναὸν μόλις εἰσέδυσσα εἰς αὐτὸν, χάρις εἰς τοὺς καθάσιδας, καὶ ἀνέβην εἰς τόπον ὑψηλὸν οὐ μακρὰν τοῦ ἱεροῦ *Κουβουκλίου*. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν τελετὴν τοῦ Ἁγίου Φωτὸς παρίστανται καὶ οἱ Ἀρμένιοι, οἱ ὄχλοι ἦσαν ἀληθῶς ἀναρίθμητοι. Ἐκαστος ἠγωνίζετο πῶς νὰ τοποθετηθῇ πλησιέστερον τοῦ μέρους ὅθεν ἐμελλε νὰ λάμψῃ τὸ φῶς, καὶ πάντες εἶχον ἀνὰ χεῖρας δέσμην τριῶν καὶ τριάκοντα κηρίων. Ψιθυρισμοὶ καὶ θόρυβος ἤχουν ἀδιακόπως. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἠνοιγῇ τοῦ *Κουβουκλίου* ἡ θύρα, καὶ εἰσελθόντος τοῦ Μητροπολίτου Πέτρας ἐκλείσθη ἐκ νέου. Ὁ θόρυβος καὶ οἱ ψιθυρισμοὶ ἐκόπασαν ὡς ἐκ συνθήματος, ὡς ἀστραπὴ περιεχύθη πανταχοῦ βαθεῖα σιωπὴ, καὶ ἀγωνία ἄρρητος κατέλαβεν ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τοὺς ὄχλους· προσδοκία ὑπερφυοῦς συμβάματος ἐφαίνετο κεχαραγμένη εἰς πάντων τὰς ὄψεις. Ὡς κύματα θαλάσσης ἀπολιθωθέντα, οὕτως ἀπενεκρώθη διὰ μιᾶς ὁ βαθυκύμων καὶ πολυπάταγος ἐκεῖνος χεῖμαρρος. Ἐγὼ δὲ μετ' ἄλλων ξένων ἀνεφρίσσομεν βλέποντες τὴν ἐνθεον ἐκείνην ἀγωνίαν.

Αἰφνης βοὴ συμμιγῆς, ἰαχὴ οὐρανομήκης καὶ θεσπεσία, ἰαχὴ συνταράττουσα δεινῶς τὰ νεῦρα καὶ ἱκανὴ τῶντι νὰ σχίσῃ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἀπὸ ἀνωθεν ἕως κάτω, ἔσεισε τοὺς ὑψηλοὺς θόλους τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ Ἅγιον Φῶς ἐφάνη ἐξαστράπτον εἰς τὴν ὀπὴν, δι' ἧς μεταδίδει αὐτὸ εἰς τὰ πλήθη ὁ ἀρχιεπίσκοπος Πέτρας. Καὶ ἐν ἀκρεΐ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ μετεδόθη ἀπὸ δέσμης εἰς δέσμην, καὶ ἐνόμιζες ὅτι αἱ βρέμουςαι τῶν τριάκοντα τριῶν κηρίων φλόγαι κατεβίβρωσκον τὸν θεῖον ναόν. Ὅποια δάκρυα, ὅποιοι παλμοὶ ἀγαλλιᾶσεως, ἀλλὰ καὶ ὅποια ἀπελπισία ὅσῃς τρεμούσης τῆς χειρὸς δὲν ἠνάπτοντο ταχέως τὰ κηρία ἢ ὅσῃς τὸ φῶς ἐσβέννυτο! Καὶ ἔβλεπες τοὺς ὄχλους ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἔχοντας τὴν δέσμην καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς ὠθοῦντας πρὸς τὸ πρόσωπον τὴν φλόγα καὶ τὸν καπνὸν ἵνα ἐξαγιάσωσιν ἑαυτούς· ἔβλεπες δὲ καὶ πολλοὺς, τοὺς Ῥώσους μάλιστα, ἀνάπτοντας μετὰ σπουδῆς τολύπας βάμβακος καὶ θέτοντας αὐτὰς ὑπὸ τὰς μασχάλας καὶ ἐπὶ τὰ στήθη· ἄλλοι δὲ πάλιν ἔθετον ἐπιμελῶς τὰ ἀνημ-

μένα κηρία ἐντὸς φανῶν, ὅπως μεταφέρωσιν εἰς τὰς μακρὰν κειμένας αὐτῶν πατρίδας.

Αἱ σημεριναὶ δύο τελεταί, ἡ τῆς πρώτης λέγει καὶ δευτέρας Ἀναστάσεως, ἐτελέσθησαν μετὰ μεγίστης μεγαλοπρεπείας. Καὶ τῆς μὲν πρώτης ἡ Ἀκολουθία ἀρξαμένη τὸ μεσονύκτιον διήρκεσε μέχρις ἡμέρας. Οἱ ἑπτὰ ἀρχιερεῖς, οἱ ἀρχιμκνδρίται, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ διάκονοι ἐφόρουσαν λευκὰς μεταξωτὰς στολὰς, νεωστὶ κατασκευασθείσας ἐν Παρισίοις ἢ ἐν Βιέννῃ, περιεχυμένας χρυσῷ καὶ μαργαρίταις καὶ λίθοις πολυτίμοις. Ὡς καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἐορτάς, οὕτω καὶ σήμερον περιήλθομεν ἐν λιτανείᾳ περὶ τὸν Ἅγιον Τάφον. Ἐτελέσθησαν δὲ δύο λειτουργίαι ἐν τῷ ναῷ, ἡ μὲν ἐν τῷ Καθολικῷ ὑπὸ τῶν πέντε ἀρχιερέων, ἡ δὲ ἐν τῷ *Κουβουκλίῳ* ὑπὸ τῶν δύο ἄλλων, ἀμφοτέρων παρεπιδήμων, ὧν ὁ ἕτερος ἦτο ὁ ἐκ τῶν ἡμετέρων σαβασμιώτατος ἐπίσκοπος Καρυστίας Μακάριος, κληρικὸς λόγιος, κόσμιος, εὐσεβὴς, ἀξιοπρεπῶς ἐκπροσωπῶν τὸν κληρὸν τῆς ἐλευτέρας Ἑλλάδος· διὸ καὶ πολλῆς ἀπολαύει ἐνταῦθα ἀγάπης καὶ τιμῆς. Ἐμνημόνευσε δὲ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, πρῶτον σήμερον ἠχήσαντος ἐν τῷ ἑλληνικῷ τούτῳ ναῷ, ὅπου τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας τῆς Ῥωσίας τὰ ὀνόματα μνημονεύονται κατὰ πᾶσαν ἐπίσημον ἐορτήν. Ἀλλ' οἱ μὲν Ῥῶσοι ἔχουσιν ἐνταῦθα ἱερεῖς καὶ ἱερὰ κατὰ στήματα, καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ ἐπισκέπτονται χιλιάδες κατ' ἔτος, ἡμεῖς δὲ οὔτε πρόξενον εἶχομεν ἕως πρὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως ἔτους ἐνταῦθα, καὶ εἰς τὸν τέως ἀποσταλέντα Κ. Σ. Λεκάτην, τὸν καλῶς ἐννοοῦντα καὶ ἀξίως ἐκπληροῦντα τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, οὐδὲ τῆς ὑπάρξεως τρόπους σχεδὸν παρέχομεν.

Ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ Ἀναστάσει, τελεσθεῖσθ μετὰ τῆς αὐτῆς μεγαλοπρεπείας, τὸ Εὐαγγέλιον ἐκηρύχθη ὡς καὶ τὸ πρῶτ' εἰς διαφόρους γλώσσας, ἑλληνικὴν τε καὶ ἀραβικὴν, ῥωσικὴν καὶ τουρκικὴν, βλαχικὴν, ἱθνηρικὴν τε καὶ λατινικὴν. Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς Ἀκολουθίας οἱ ἀρχιερεῖς ἱστάμενοι ἐνδεδυμένοι κατὰ σειράν πρὸ τοῦ Ἁγίου Βήματος, ἠσπάζοντο τοὺς προσερχομένους. Ἐπειδὴ δὲ τούτων ὁ ἀριθμὸς ἀνέβαινε εἰς χιλιάδας, ὁ ἀσπασμὸς διήρκεσεν ὥρας πολλὰς· καὶ ἐγὼ ἐθαύμαζον τὴν καρτερίαν τῶν καταπεπνημένων ἐκείνων καὶ προβεβηκότων ἱεραρχῶν. Ἀλλὰ τὰ ἔθιμα ἐνταῦθα ἔχουσιν ἰσχὺν δικαιωμάτων καὶ προνομίων, ἰσχὺν οἷαν δὲν ἀποκτῶσιν οὐδ' ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχαιοτρόπῳ Ἀγγλίᾳ. Πολύλακας πρὶν ἢ ἐπισκεφθῶ, ἢ μᾶλλον πρὶν μελετήσω ἐπιτοπίως τὰ τῶν Ἁγίων Τόπων, ἐγέλων μετ' ἄλλων πολὺ ἐμοῦ σοφωτέρων διὰ τὴν ἐμμονὴν ταύτην εἰς τὰ ἅπαρ παραδεδογμένα, καθὼς ἐγέλων καὶ διὰ τὴν πάλιν ἢ τις κροτεῖται ὑπὲρ τῆς κατοχῆς μικρᾶς τινος γωνίας, καταφρέοντός τινος ἡλου. Σήμερον ὁ

μως ὁμολογῶ τὴν πλάνην μου. Καὶ μὲν ὑπάρχουσιν ἔθνη ἀνάγκην ἔχοντα διορθώσεως ἢ καὶ καταλύσεως, ἀλλ' ἀνάγκη πρὸς τοῦτο καὶ παιδαίαις καὶ χρόνῳ. « Ἐάν ἢ ἐξ ἀνθρώπων, λέγω τὸ κατ' ἐμὲ μετὰ τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ, ἢ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο καταλυθῇσεται. Εἰδὲ ἐκ Θεοῦ ἐστίν, οὐ δύνασθε καταλῦσαι αὐτὸ, μήποτε καὶ θεομάχοι εὐρεθῆτε. »

Πολλὰκις βλέπων τὰς θυσίας καὶ τὴν ἐπιμονὴν μεθ' ὧν οἱ μὲν ἐκ τῆς Δύσεως ἀντιποιοῦνται τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν Ἀγίων Τόπων, οἱ δὲ ἐκ τῆς Ἀρκτοῦ ἀγωνίζονται νὰ παρειαχθῶσιν εἰς τὰ τῆς διοικήσεως αὐτῶν, οἰκτεῖρω τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, ὅτι ἔλαχεν ἀρχόντων ἀναλίσκομένων περὶ χαμαιζήλα καὶ ταπεινά, ἀδιαφορούντων δὲ πρὸς πᾶν ἐπιτήδειον εἰμὴ ν' αὐξήσῃ τοῦλάχιστον νὰ διατηρήσῃ τὴν ἰσχύϊν καὶ τὴν μαγείαν τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος. Ὁ Καθολικὸς Γάλλος, Ἰσπανὸς ἢ Ἰταλὸς, ὁ Διαμαρτυρόμενος Ἀγγλος ἢ Πρωῦτος, ὁ Ὀρθόδοξος Μοσχοβίτης, καὶ τοὶ ξένοι καὶ μακρὰν τῆς Ἀνατολῆς ἔχοντες τὰ ἴδια Κράτη, ἀδιακόπως μεριμνῶσι, δαπανῶνται, τυρβάζονται ὅπως μετακρυτεύσωσιν ἐν αὐτῇ ἕκαστος τὴν οἰκίαν γλώσσαν, τὴν οἰκίαν θρησκείαν, τὰ οἰκία ἔθνη, καὶ δι' αὐτῶν αὐξήσωσι τὴν οἰκίαν, ἐπιβρόχην. Καὶ ἡμεῖς οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ Ἀνατολῇ, τῶν ὁποίων ἡ μὲν θρησκεία καὶ γλώσσα ἀπ' αἰῶνος βασιλεύουσιν ἐν αὐτῇ, τὸ δὲ ἀρχαῖον ἀξίωμα ὁμολογεῖται κατὰ παράδοσιν καὶ παρὰ τῶν ἀγριωτέρων φυλῶν, διότι καὶ αὐτοὶ τῆς Ἀραβίας οἱ κάτοικοι Βασίλειον γένος ὀνομάζουσι τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων, ἡμεῖς λέγω οἱ ὀρθόδοξοι καὶ ἀνατολικοὶ χριστιανοί, οὐδὲ καὶ διὰ τῆς παρουσίας τινῶν ἐξ ἡμῶν ὑποθάλλομεν τὸ θάρρος τῶν καταπολεμουμένων ὁμοθρήσκων καὶ ὁμογενῶν. Καὶ ἐνῶ ἐξ αὐτῶν τῆς Ἑσπερίας τῶν ἐσχατιῶν συρρέουσι δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἄνδρες, ππουδαῖοι εἰς ἐπίσκεψιν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐπανερχόμενοι δὲ εἰς τὰ ἴδια φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν ὡς πολύτιμα κειμήλια κλάδους ἐκ τοῦ Ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ὕδωρ ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, ἄνθη ἐκ τῆς Γεσθημανῆ καὶ τὰ τοιαῦτα, ἡμεῖς οὐδ' ἐρωτῶμεν περὶ τῶν τόπων, ἐνεκα τῶν ὁποίων οὐ πρὸ πολλοῦ ἀνεστατώθη καὶ εἰς πόλεμον περιεπλάκη φοβερὸν σύμπασα σχεδὸν ἡ Εὐρώπη. Καὶ δὲν ἀξιῶ μὲν ὅτι μικροὶ ἡμεῖς καὶ πτωχοὶ δυνάμεθα νὰ πράξωμεν ὅ,τι τὰ ἄλλα ἔθνη, συνιστάντες ὡς αὐτὰ μεγαλοπρεπῆ σχολεῖα, νοσοκομεῖα, πτωχοτροφεῖα, ξενῶνας· βεβαιότατον ὅμως ὅτι ἡ ἐλαχίστη ἡμῶν συνεισφορά ἢ καὶ μέριμνα, ὡς ἐξ Ἑλλήνων καὶ ὁμοθρήσκων γινόμενη, ἀντισταθμίζει συνεχῶς δὲ καὶ νικᾷ τὰς μεγάλας ἐκείνων θυσίας. Ἀς ἐπισκεφθῇ ὅστις ἐξ ἡμῶν θέλῃ τὴν Συρίαν καὶ δὲν θέλει διστάσει νὰ πεισθῇ, ὅτι μετὰ δεκαπέντε ἢ εἴκοσιν ἔτη ἡ γαλλικὴ γλώσσα καὶ ὁ καθολικισμὸς θέλοσιν ὑποκατασταθῇ εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ πᾶν

ἄλλο ἰδίωμα. Καὶ πρὸς τί ταῦτα; Μὴ δὲν ἦναι ἡ Γαλλικὴ μεγάλη καὶ ἰσχυρὰ εἰς τὰ ἴδια; Καὶ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ἦτο ἰσχυρὸς ἐν τῇ Εὐρώπῃ· μετέβη ὁμοῦς εἰς τὴν Ἀσίαν ὅπως προσλάβῃ νέαν ἰσχύϊν, διασπείρων τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμόν.

Περὶ τῶν Ἀγίων Τόπων ἐν γένει θέλω γράφει, ὡς προείπον, ἄλλοτε. Δὲν ἄγνοεῖς ὅτι ὁ ναὸς τῆς Ἀναστάσεως ἐγένετο πυρὸς παρανάλωμα τὸ 1808 ἔτος, καὶ ὅτι ἀνικοδομήθη ἑλληνικοῖς χρήμασιν ὑπὸ χειρῶν Ἑλλήνων. Μόνος ὁ Ἅγιος Τάφος δὲν ἐκῆν, καὶ τὴν θύραν τοῦ τότε Κουβουκλίου φυλάττουσιν εὐλαδῶς οἱ πατέρες ἐν τῷ ἀρχαίῳ Συνοδικῷ. Ταύτην ἰδὼν ἀνεπόλησα εἰς τὴν μνήμην τὸν στίχον τοῦ Ζακυνθίου ἐκείνου βασιλέως, τοῦ τυφλοῦ Νικολῆ, ὅστις ἔδων καὶ ὁδὸν ὡς ἄλλος Ὀμηρος ἔλεγεν·

« Ὁ Ἅγιος Τάφος τοῦ Χριστοῦ ἐκεῖνος δὲν ἐκῆν,
ἐκεῖ ποῦ βγαίνει τ' Ἅγιον Φῶς ἄλλη φωτιὰ δὲν πάει. »

N. Δ.

ΠΟΙΚΙΛΑ ΛΑΛΗΜΑΤΑ.

Ἐπῆλθε τὸ θέρος καὶ μετ' αὐτοῦ ἤκούσθησαν πάλιν αἱ μυῖαι, μετὰ βόμβου καταβαίνουσαι, καὶ οἱ κώνωπες ἀπηνῶς ἄδοντες ἐκέντησάν μου γράφουσαν τὴν δεξιάν. Καὶ ὁ μὲν κώνωψ, πιστεύω, προτιμᾷ τὸ γυναικεῖον αἷμα· ἐγεννήθη τῷ ὄντι ἄνανδρος, ἐτι δὲ καὶ φιλόκαλος καὶ τὰς ἀπαλὰς σάρκας φιλῶν. Ἡ δὲ μυῖα ἀνδρομανής· ἠράσθη, λέγει ὁ Λουκιανὸς, ἡράσθη ποτὲ τοῦ Ἐνδυμίωνος, γενομένη ἀντίπαλος τῆς Σελήνης· « εἴτ' ἐπειδὴ κοιμώμενον τὸ μειράκιον συνεχῶς ἐπήγειρεν ἐρεσχηλοῦσα καὶ ἄδουσα καὶ κωμάζουσα ἐπ' αὐτόν, τὸν μὲν ἀγανακτῆσαι, τὴν δὲ Σελήνην ὀργισθεῖσαν εἰς τοῦτο τὴν Μυῖαν μεταβάλλειν· καὶ φθονεῖν μεμνημένην ἐτι τοῦ Ἐνδυμίωνος καὶ μάλιστα τοῖς νέοις καὶ ἀπαλοῖς· καὶ τὸ δῆγμα δὲ αὐτὸ καὶ ἡ τοῦ αἵματος ἐπιθυμία οὐκ ἀγριότητος ἀλλ' ἐρωτός ἐστι σημεῖον καὶ φιλάνθρωπίας (α). »

Τοῦ ἐρωτος τούτου καὶ τῆς φιλάνθρωπίας τὴν δύναμιν ἡσθάνθη ἐκάστοτε, ὅτε γεννωμένου τοῦ χειμῶνος γεννῶνται καὶ τῆς μεταμορφωθείσης ἐκείνης Μυῖας ἀπόγονοι. Πόσον ὅμως δυσάρεστος ἔρωας καὶ πόσον δυσάρεστοι περὶ τὴν κεφαλὴν μου ἐκδηλώσεις αὐτοῦ! Πόσον ἱκετεύω τὴν Σελήνην, εὐσπλαγχνισθεῖσά με ἄλλον Ἐνδυμώνα, νὰ μεταβάλῃ πάλιν τὴν μυῖαν εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς κατάστασιν! ἀντὶ νὰ φθονῶμαι — ὁ ἐστὶ ν' ἀγαπῶμαι — ὑπὸ

(α) Λουκιανοῦ, Μυῖας ἐγκώμιον, 40.